

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาในการวิจัย

ปัจจุบันสภาพภูมิอากาศของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงจากภาวะโลกร้อน ทุกภูมิภาคของโลกประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติได้รับความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล สำหรับประเทศไทยได้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเช่นกัน ทั้งภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินรวมถึงพืชผลทางการเกษตรอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญเป็นอันดับต้นๆของประเทศไทยและเมื่อเกิดความเสียหายก็จะส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจเป็นลูกโซ่ นับตั้งแต่ระดับครัวเรือนไปจนถึงระดับประเทศ

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ ก็เช่นกันมักประสบกับปัญหาอุทกภัยน้ำป่าไหลหลาก ซึ่งพื้นที่นี้เคยมีปรากฏการณ์น้ำป่าหลากเข้าท่วมเมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554 ส่งผลให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 350 ครัวเรือน สถานที่ราชการพังเสียหาย และพื้นที่การเกษตรเสียหาย อาทิเช่น พืชสวน 260 ไร่ นาข้าว 1,250 ไร่ บ่อปลา 80 บ่อ ปศุสัตว์ 310 ตัว และสิ่งสาธารณประโยชน์ รวมมูลค่าความเสียหายเบื้องต้นประมาณ 200 ล้านบาท (เชียงใหม่นิวส์ ออนไลน์, 2554) จะเห็นได้ว่าปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับรุนแรงก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะข้าวเป็นอย่างมาก ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางใดในการป้องกันความเสี่ยงนี้ว่าเป็นรูปธรรม (สำนักงานเกษตรอำเภอฟาง, 2554)

โดยทั่วไปผู้คนมักบริหารความเสี่ยงด้วยการประกันภัยต่างๆ เช่น ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ประกันสุขภาพ ประกันภัยรถยนต์ ประกันทรัพย์สิน ฯลฯ ทั้งนี้การประกันภัยน่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในประเทศไทยที่อยู่ในภาวะเสี่ยงอุทกภัยน้ำป่าไหลหลากอย่างเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการเสริมสร้าง

ภูมิคุ้มกันให้กับเกษตรกรและทำให้มีทางเลือกในการลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประกันภัยข้าวนาปีจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยบริหารความเสี่ยงทางการเงินให้กับเกษตรกร โดยเกษตรกรสามารถถ่ายโอนความเสี่ยงไปยังบริษัทประกันภัยในระบบการประกันภัยข้าวนาปี การถ่ายโอนความเสี่ยงนั้นผู้เอาประกันภัยจะจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยให้กับผู้รับประกันภัยตามสัญญาเพื่อที่จะได้รับความคุ้มครองทางการเงิน (หรือค่าสินไหมทดแทน) เมื่อได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติที่ได้เอาประกันภัยไว้ตามที่ระบุในกรมธรรม์

อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบเบื้องต้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2554 พบว่า มีเกษตรกรที่อยู่ในจุดเสี่ยงอุทกภัยน้ำป่าไหลหลากและได้รับความเสียหายดังกล่าวข้างต้นจำนวน 37 ราย แต่ยังไม่มีการประกันภัยข้าวนาปีเลย ผู้วิจัยจึงมีข้อสงสัยว่า เพราะเหตุใดเกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าวนาปีเหล่านี้จึงไม่สนใจทำประกันภัยข้าวนาปี และหากจะชักชวนให้เกษตรกรสามารถลดความเสี่ยงอุทกภัยน้ำป่าไหลหลากได้โดยการทำประกันภัยข้าวนาปี จะต้องมีปัจจัยสนับสนุนอะไรบ้าง จึงเป็นประเด็นนำมาสู่ปัญหาการวิจัยของโครงการวิจัยนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่ทำประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกรในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางสนับสนุนการทำประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกรในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่ทำประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกรในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และยังทำให้เกษตรกรบางรายที่ไม่ทราบเรื่องการประกันภัยข้าวนาปีได้รับทราบถึงโครงการนี้ ซึ่งเป็นอีกแนวทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในการป้องกันความเสี่ยงภัย

1.3.2 ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางสนับสนุนการทำประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกรในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในโครงการการประกันภัยข้าวนาปีของ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ ไปเผยแพร่ให้กับเกษตรกร เพื่อสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรด้านการจัดการความเสี่ยงโดยการทำประกันภัยข้าวนาปี

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 356 ราย

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าวนาปีตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประสบความเสียหาย เนื่องจากอุทกภัยน้ำป่าไหลหลาก จำนวน 37 ราย และเกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าวนาปีที่อยู่ในจุดเสี่ยงอุทกภัยน้ำป่าไหลหลาก จำนวน 151 ราย

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ คือตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่ทำประกันภัยข้าวนาปี ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักการประกันภัยข้าวนาปี อัตราค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปี อัตราเงินชดเชย ความเสี่ยงภัยของพื้นที่ ภาระหนี้สิน ความรู้ความเข้าใจเงื่อนไขการประกันภัยข้าวนาปี ความสำคัญของการประกันภัยข้าวนาปี ระยะเวลาการได้รับการชดเชยจากบริษัทประกันภัยข้าวนาปี และความสามารถในการจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปี รวมทั้งบริบทด้านคุณลักษณะของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ด้านพื้นที่ และแนวทางสนับสนุนการทำประกันภัยข้าวนาปี เป็นต้น

1.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 14 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2555 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556

1.6 นิยามศัพท์

การประกันภัยข้าวนาปี หมายถึง การประกันภัยที่ให้ความคุ้มครองความเสียหายต่อข้าวนาปีที่เอาประกันภัย อันเกิดจากภัยตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์

ข้าวนาปีในพื้นที่ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง ข้าวที่ปลูกในฤดูการทำนาปกติตามฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม

หลักเกณฑ์โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2554 หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อนำไปปฏิบัติในโครงการประกันภัยข้าวนาปี ว่าด้วยเรื่องของคุณสมบัติของเกษตรกร ภัยธรรมชาติที่คุ้มครอง การขอเอาประกันภัยของเกษตรกร อัตราค่าเบี้ยประกันภัย เป็นต้น ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการเข้าร่วมโครงการการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2554

ผู้รับประกัน หมายถึง คู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ตามสัญญาประกันภัยตามอัตราที่กำหนดไว้ในสัญญา

ผู้เอาประกัน หมายถึง ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองการประกอบอาชีพเพาะปลูกข้าวนาปีจากบริษัทประกันภัย และเมื่อเกิดความเสียหายจากภัยธรรมชาติที่ทำให้การเพาะปลูกข้าวนาปีเกิดความเสียหาย เกษตรกรสามารถจะได้รับค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งสามารถนำไปลงทุนใหม่ทดแทนที่เสียหายได้

ภัยธรรมชาติ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากอันตรายทางธรรมชาติ ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ภัยธรรมชาติมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไป บางอย่างร้ายแรงน้อย บางอย่างร้ายแรงมาก ซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน เช่น อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม ลูกเห็บตก เป็นต้น

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ใดๆที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าประสงค์และเป้าหมาย

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลายๆทางเลือกที่
ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานของบุคคล เช่น หนี้สิน, ความสามารถในการจ่ายค่า
เบี้ยประกันภัยชั่ววนปี, ความรู้เกี่ยวกับการประกันภัยชั่ววนปี เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved